

CHRISTELIJK-HISTORISCHE UNIE.

Leiddraad voor een gemeente-program.

ARTIKEL I.

Algemeen beginsel.

Ook de Gemeentelijke Overheid erkenne, dat op het terrein harer bemoeiing het Goddelijk gebod is en blijven moet de grondslag van zedelijkheid en recht in Maatschappij en Staat en dat zij daarom geroepen is in het bestuur der Gemeente te bevorderen alles wat kan strekken tot verbetering van het zedelijk leven en tot verhooging van het maatschappelijk peil der bevolking

ART. 2.

Zondagsrust.

De Gemeentelijke Overheid bevordere de Zondagsrust door zooveel doenlijk hare eigene diensten op Zondag te doen stilstaan en door er tegen te waken dat het karakter van den Christelijken rustdag zou verloren gaan.

ART. 3.

Openbare zedelijkheid.

Aan tentoonstellingen, feesten, uitvoeringen of voorstellingen, van welke door woord of zinnenprikkeling slechte invloed te duchten zij op de zedelijkheid, worde, voor zoover zij niet kunnen worden verboden of verhinderd, op geenerlei wijze zedelijke of stoffelijke steun verleend.

Met de ontucht zij elke bemoeiing, anders dan tot handhaving van verbodsbepalingen, vermeden.

ART. 4.

Drankbestrijding.

Waar mogelijk, worde de gelegenheid tot verkoop van sterken drank beperkt, het aantal „vergunningen” verminderd en het stelsel van „plaatselijke keuze” bevorderd.

ART. 5.

Volkshuisvesting.

In het belang van zedelijkheid en gezondheid zij toezicht gehouden op den bouw van woningen, vooral waar te vreezen is, dat de eischen eener goede inrichting zouden worden opgeofferd aan de zucht tot het beperken van den

prijs. Hierbij worde echter alles vermeden wat mocht gelijken op plaagzucht of ambtenaren tyrannie en worde niet vastgehouden aan eigen voorschrift of inzicht, als langs anderen weg eene bevredigende oplossing mogelijk blijkt.

De bouw van arbeiderswoningen en woningen voor den kleinen middenstand worde krachtig bevorderd door eene vlotte goedkeuring van goede bouwplannen, zoo noodig door onbekrompen verleening van bouwvoorschotten en — bij onvermijdelijkheid — door bouw voor Gemeente-rekening.

De Gemeentelijke grondpolitiek houde, bij de plannen tot uitbreiding der Gemeente, niet slechts het oog op den woningbouw, maar ook op de behoefte aan openbare gebouwen, wandelwegen en spelterreinen.

ART. 6.

Volksgezondheid.

In het belang der volksgezondheid worden een goed ingerichte gezondheidsdienst en een keuringsdienst voor levensmiddelen ingesteld, worde goede ziekenhuisverpleging bevorderd en met kracht opgetreden tot bestrijding van besmettelijke ziekten.

ART. 7.

Onderwijs.

Tot bevordering van eene gezonde geestelijke en lichamelijke volksontwikkeling worde naast het lager-, middelbaar- en gymasiaal onderwijs ook krachtig bevorderd het vakonderricht en de lichamelijke opvoeding.

Niet slechts zij daarbij vermeden alles wat den bloei van het bizonder onderwijs zou kunnen schaden; maar bij elk onderdeel van het onderwijs worde gestreefd naar gelijke ontwikkelingsvoorwaarden voor het onderwijs, ontstaan uit particulier initiatief, en het van overheidswege gegeven onderwijs.

Bij de uitvoering van Artikel 35 der Leerplichtwet worde er tegen gewaakt dat door onoordeelkundige toepassing het gezinsleven zou worden ontwricht.

ART. 8.

Armverzorging.

De Gemeente plaatse zich, bij hare pogingen tot bestrijding der armoede en tot ondersteuning der armen, onvoorwaardelijk op het standpunt der Armenwet 1912, in dier voege, dat aan de geneeskundige armverzorging hare volle aandacht zij gewijd, dat bij het ondersteuningswerk de Gemeente slechts ingrijpe waar de kerkelijke en bizondere weldadigheid te kort schiet, dat werkverschaffing voorga aan geldelijke ondersteuning der armen en dat toe te kennen subsidies nooit anders dan een aanvullend karakter dragen.

ART. 9.

Werkloosheid.

De Gemeentelijke Overheid werke krachtig mede tot bestrijding der werkloosheid door het instandhouden van een arbeidsbeurs en door, in tijden van weinig werkgelegenheid, de uitvoering van belangrijke werken te ondernemen en te bespoedigen.

De Gemeente steune de verzekering tegen de geldelijke gevolgen der werkloosheid.

ART. 10.

Financiën.

Gestreefd worde naar zuinig beheer en naar goede exploitatie der gemeentebedrijven. Hierbij sta bevordering van het algemeen belang der bevolking op den voorgrond, zonder dat het streven naar een matige winst mag zijn uitgesloten. Noodstand uitgezonderd, worde niet beneden den kostprijs geleverd.

De belastingen worden geheven naar draagkracht. Bij hare vaststelling worde ernstig rekening gehouden met het aantal der leden, welke in het gezin worden verzorgd.

ART. 11.

Gemeente-ambtenaren en werklieden.

De rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en werklieden worden geregeld in overleg met de betrokken personen of met hunne organisatiën.

De bezoldiging zij zoodanig, dat rekening worde gehouden met de behoeften van het gezin en met behoorlijke

loonregelingen in het vrije bedrijf ter plaatse en dat gelegenheid blijve door bekwaamheid en energie vooruit te komen. Bij de regeling van loonen en pensioenen behooren zich aan te sluiten goede bepalingen tot het waarborgen eener uitkeering in geval van ziekte of tijdelijke ongeschiktheid.

Tot bevordering der geestelijke en lichamelijke gezondheid zij de Zaterdagmiddag zooveel mogelijk vrijgegeven en worde, vooral bij inspannenden arbeid, de werktijd beperkt.

Door instelling van een scheidsgerecht of van arbitrage-commissiën worde het personeel beschermd tegen willekeur of vergissing van meerderen en worde, door het besef van rechtszekerheid, de goede geest bij het Gemeentepersoneel bevorderd.

ART. 12.

Bescherming van het bedrijfsleven.

Werken ten dienste der Gemeente worden alleen dan in eigen beheer uitgevoerd, als het gemeentebelang dit onafwijsbaar vordert.

Bij de directe bemoeiing der Gemeentelijke Overheid met de onderscheiden volksbelangen moet worden voorkomen dat, door eenzijdigheid of onvoldoend doordenken der gevolgen, de bloei van handel en nijverheid en de ontwikkeling van een krachtigen middenstand zouden worden geschaad.

De Commissie :

B. J. GERRETSON.

Mr. A. VAN DER HOEVEN.

J. R. SNOECK HENKEMANS.

's-Gravenhage, 31 Maart 1919.
